Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

Aan Minister LJS Deadline: 08-05-2026

Maatschappelijke Ondersteuning

Ontworpen door

[redacted]

Datum Document
-

Kenmerk
4368834-1096136-DMO

Bijlage(n)
-

nota

(ter beslissing) het bericht 'Meer besneden meisjes en vrouwen in Nederland, duizenden meisjes lopen risico op genitale verminking'

1. Aanleiding

Kennisinstituut Pharos heeft in opdracht van het ministerie van VWS een onderzoek uitgevoerd naar de omvang, risico's en onderliggende factoren van vrouwelijke genitale verminking, eergerelateerd geweld, huwelijksdwang en achterlating. Er zijn twee rapporten gepubliceerd, waarvan één over de omvang en risico's van vrouwelijke genitale verminking. In dit rapport zijn onder andere recente prevalentiecijfers opgenomen. Naar aanleiding van dit rapport heeft NRC een artikel geschreven over de prevalentie en aanpak van vrouwelijke genitale verminking. De leden Maeijer, Faber, Vondeling en Wilders (PVV) hebben Kamervragen gesteld naar aanleiding van dit artikel. Deze vragen zijn gericht aan u, de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Asiel en Migratie.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de voorgestelde beantwoording en deze mede namens de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Asiel en Migratie naar de Tweede Kamer te verzenden.

3. Kernpunten

- Pharos heeft onderzoek gedaan naar de omvang en risico's van vrouwelijke genitale verminking in Nederland. In dit onderzoek is getracht de prevalentie van vrouwelijke genitale verminking (VGV) in Nederland in beeld te brengen. Dit onderzoek betreft een update van eerder prevalentieonderzoek uit 2018.
- Het geschatte aantal vrouwen en meisjes dat VGV heeft ondergaan is licht gestegen: van ongeveer 40.994 in 2018 naar 43.428 in 2023. Dit betekent niet noodzakelijkerwijs dat de praktijk in Nederland toeneemt. Pharos wijst in hun onderzoek op meerdere redenen die deze stijging kunnen verklaren:

  - De groei van de totale populatie, door migratie van vrouwen uit landen waar vrouwenbesnijdenis voorkomt en geboortes, is een belangrijke reden.
  - In dit onderzoek is een aanpassing gedaan in het rekenmodel, waarbij alle meisjes en vrouwen uit Irak zijn meegenomen in het onderzoek in plaats van een deel daarvan. In de prevalentiestudie uit 2018 werden alleen meisjes en vrouwen uit de Koerdisch Autonome Regio (KAR) in Irak meegenomen, terwijl in de huidige studie alle meisjes en vrouwen uit Irak zijn meegenomen.
- Het geschatte aantal meisjes dat reëel risico loopt om slachtoffer van VGV te worden is gedaald: van ongeveer 4.190 naar 2.606 meisjes die reëel risico lopen in de komende 20 jaar. Deze daling hangt onder andere samen met veranderende normen en opvattingen onder de tweede generatie en na migratie, aangepaste aannames in het rekenmodel van het onderzoek en het lagere risico onder de tweede generatie.
- Er zijn geen signalen dat VGV in Nederland plaatsvindt of dat meisjes na migratie naar Nederland (en dus met een Nederlandse verblijfstatus) tijdens verblijf in het buitenland (land van herkomst) worden besneden. Het is mogelijk dat vrouwen en meisjes in landen van herkomst slachtoffer zijn geworden van vrouwelijke genitale verminking en op latere leeftijd naar Nederland verhuizen.
- VGV is niet verbonden aan één religie of herkomst, maar komt voort uit sociale normen, culturele opvattingen en tradities, en sociale verwachtingen die daarmee samenhangen.
- De aanpak van vrouwelijke genitale verminking is onderdeel van de aanpak van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Er wordt ingezet op bewustwording en preventie, signalering, en bescherming en ondersteuning van slachtoffers en vrouwen en meisjes die risico lopen. Daarnaast is VGV strafbaar in Nederland. De minister van Justitie en Veiligheid verkent op dit moment of en hoe preventieve beschermingsbevelen mogelijk kunnen worden gemaakt, evenals een uitreisverbod bij risico's op VGV (zoals opgenomen in het coalitieakkoord). In het kader van het nog op te stellen Nationaal Actieplan Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk Geweld zal worden bekeken welke acties gericht op VGV daarin kunnen worden meegenomen.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- Er is Kamerbreed veel aandacht voor de aanpak van vrouwelijke genitale verminking en de bescherming van slachtoffers.
- Op 16 april jl. heeft een rondetafelgesprek over vrouwelijke genitale verminking plaatsgevonden met de VWS-commissie. Twee onderzoekers van Pharos en een gynaecoloog sloten daarbij aan om toelichting te geven en vragen te beantwoorden.
- Lid Maeijer heeft naar aanleiding van het NRC-artikel en het onderzoek een debat aangevraagd over vrouwelijke genitale verminking. Er was steun voor een dertigledendebat.
- De verwachting is dat in het Commissiedebat Maatschappelijk Domein dat op 28 mei gepland staat vragen worden gesteld over de aanpak van vrouwelijke genitale verminking.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
De publicatie van het onderzoek met nieuwe prevalentiecijfers heeft geleid tot media-aandacht en het NRC-artikel.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld
N.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties
N.v.t.

f. Juridische aspecten haalbaarheid
N.v.t.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
Voor de beantwoording van deze Kamervragen is afgestemd met de directie Jeugd binnen VWS en met de ministeries Justitie en Veiligheid en Asiel en Migratie.

h. Toezeggingen
N.v.t.

i. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.